

Sygn. akt I ACa 4/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Marta Sawicka (spr.)
Sędziowie:	SSA Wiesława Kaźmierska SSO del. Zbigniew Ciechanowicz
Protokolant:	sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko (...) Spółdzielni Produkcji (...) w S.

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 30 października 2013 r., sygn. akt I C 192/13

uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Z. Ciechanowicz M. Sawicka W. Kaźmierska

Sygn. akt I ACa 4/14

UZASADNIENIE

Powód Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o.

w S. wniósł w dniu 20 lutego 2013 r. pozew przeciwko pozwanej Spółdzielni Produkcji (...) w S. o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni nr (...) z 9 stycznia 2013 r. o wykreśleniu powoda z rejestru członków pozwanej Spółdzielni.

W uzasadnieniu powód wskazał, że zaskarżona uchwała w całości jest niezgodna z prawem, a konkretnie z art. 24 § 3 ustawy Prawo spółdzielcze oraz § 12 ust. 4 Statutu pozwanej Spółdzielni, a także z dobrymi obyczajami.

Powód wskazał, iż w dniu 15 stycznia 2013 r. doręczono mu przedmiotową uchwałę. Zaznaczył, iż treść uzasadnienia niniejszej uchwały nie ma żadnego przełożenia na rzeczywistość. Powód zaprzeczył, jakoby był dłużnikiem Spółdzielni. Wskazał, iż nie doręczano mu wezwań do zapłaty, zaś rzeczywistą podstawą wykreślenia go z listy członków Spółdzielni było podjęcie przez (...) Sp. z o.o. działań zmierzających do odwołania Prezesa pozwanej Spółdzielni – A. S., który w ocenie Dyrektora powoda, działał na szkodę Spółdzielni, wyprzedając jej majątek poniżej cen rynkowych.

Ponadto wskazał, iż zgodnie z § 8 ust. 3 Regulaminu Rady Nadzorczej pozwanej, jeżeli w porządku obrad Rady Nadzorczej znajduje się uchwała o wykluczeniu lub wykreśleniu członka z rejestru członków, o czasie i miejscu posiedzenia Rady Nadzorczej zawiadamia się z 14 – dniowym wyprzedzeniem. Tymczasem powód otrzymał informację o dacie i przedmiocie posiedzenia Rady Nadzorczej z 9 stycznia 2013 r. dopiero w dniu 2 stycznia 2013 r.

Pozwana Spółdzielnia Produkcji (...) w S. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty od pełnomocnictwa według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, że wykreślenie powoda z grona członków pozwanej Spółdzielni zostało dokonane w sposób zgodny z prawem oraz było uzasadnione. Zaznaczyła, iż podstawa wykreślenia wskazana w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały jest rzeczywista i stanowi statutową przyczynę wykreślenia.

Pozwana wskazała, iż powiadomienie o terminie posiedzenia Rady Nadzorczej Spółdzielni, podczas którego podjęto uchwałę nr (...) zawierało pouczenie o prawie składania wyjaśnień przez osoby upoważnione do reprezentacji powoda. Tymczasem reprezentant powoda, pomimo prawidłowego powiadomienia, nie stawiał się na posiedzeniu Rady Nadzorczej, nie usprawiedliwił swej nieobecności, ani też nie złożył wyjaśnień w formie pisemnej.

W dalszej kolejności pozwana zaznaczyła, iż podstawę wykreślenia powoda z grona członków Spółdzielni stanowiło uchylanie się powoda od spłaty zadłużenia wobec pozwanej Spółdzielni oraz spółek z nią powiązanych, a także brak reakcji na wysyłane wezwania do zapłaty i uzgodnienia sald, a także bezskuteczność ustnych upomnień składanych J. M. – osobie upoważnionej do reprezentacji powoda.

Pozwana wskazała, iż na dzień podjęcia zaskarżonej uchwały powód był winien Spółdzielni kwotę 5204,91 zł z tytułu zalegania z zapłatą czynszu najmu lokalu użytkowego. Ponadto powód zalegał z odsetkami od powyższej kwoty należnymi z tytułu opóźnienia w zapłacie. Powód nie spłacał zadłużenia, pomimo wielokrotnego wzywania. Dokonał spłaty kwoty głównej dopiero 12 lutego 2013 r.

Pozwana podniosła, iż powód nadal zalega z płatnością kwoty 5831,79 zł tytułem odsetek ustawowych od ww. zadłużenia.

Ponadto zaznaczyła, iż powód zalega z płatnością na rzecz Biura Handlowo-Uslugowego (...) Sp. z o.o. w S., w której drugim udziałowcem - co do liczby posiadanych udziałów – jest pozwana Spółdzielnia. Według stanu na koniec czerwca 2012 r. zadłużenie to wynosiło łącznie ponad 25000,00 zł. W lipcu 2012 r. J. M. zobowiązał się przygotować projekt porozumienia zawierającego oświadczenie o uznaniu długu, jednakże tego nie uczynił.

Wyrokiem z dnia 30 października 2013 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie uwzględnił powództwo w całości w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powód - Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o.
w S. jest członkiem pozwanej - Spółdzielni Produkcji (...) w S..

W piśmie z 21 grudnia 2012 r. Przewodniczący Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni Produkcji (...) w S. wskazał, iż w związku

z wnioskiem Zarządu Spółdzielni zwołuje on posiedzenie Rady Nadzorczej na dzień 9 stycznia 2013 r., na godzinę 12 w siedzibie Spółdzielni przy ul. (...) w S. z następującym porządkiem obrad” wykreślenie z rejestru Spółdzielni osoby prawnej – firmy (...) Sp. z o.o., wykluczenie członka Spółdzielni – J. M., sprawy różne. W ww. piśmie pouczono przedstawicieli powoda, iż przysługuje pełnomocnikowi Spółki prawo do składania wyjaśnień na posiedzeniu Rady Nadzorczej.

Powyższe pismo zostało odebrane przez powoda w dniu 2 stycznia 2013 r.

W dniu 9 stycznia 2013 r. Rada Nadzorcza Spółdzielni Produkcji (...) w S. podjęła uchwałę nr (...) w sprawie wykreślenia z rejestru członków Spółdzielni osoby prawnej powoda Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o.

Uzasadnienie uchwały ma następującą treść: Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o., będące dłużnikiem Spółdzielni oraz Spółek z nią powiązanych, zaprzestała spłat zadłużenia oraz mimo wysyłanych wezwań do zapłaty oraz prób uzgodnienia sald, nie udziela żadnych odpowiedzi i nie reaguje na wezwania. Rozmowy z Dyrektorem i właścicielem F-my (...) Panem J. M. nie dają gwarancji spłaty zadłużenia. F-ma (...) świadomie szkodzi Spółdzielni i działała wbrew jej interesom.

O podjęciu powyższej uchwały Prezes Zarządu pozwanej Spółdzielni powiadomił powoda w piśmie z 9 stycznia 2013 r., doręczonym jej w dniu 15 stycznia 2013 r. Do niniejszego pisma załączono uchwałę nr (...).

Ponadto w dniu 9 stycznia 2013 r. Rada Nadzorcza Spółdzielni Produkcji (...) w S. podjęła uchwałę nr (...) w sprawie wykluczenia członka Spółdzielni (...) oraz uchwałę nr (...) w sprawie zawieszenia członka Rady Nadzorczej J. M..

W uzasadnieniu niniejszej uchwały zaznaczono, że J. M., będąc w 100 % właścicielem i jednoosobowym członkiem Zarządu powodowej Spółki posiadał pełną wiedzę o zadłużeniu swojej firmy i osobiście podejmował decyzje o niespłaceniu zadłużeń wobec Spółdzielni i spółek z nią powiązanych. Ponadto wskazano, iż J. M. naruszył dobre obyczaje członka Spółdzielni usiłując skorumpować członków Rady Nadzorczej. Poza tym znieważył on członków Rady Nadzorczej, składając takie propozycje.

Zgodnie z § 10 pkt a Statutu Spółdzielni Produkcji (...) członek ma obowiązek przestrzegać przepisów Statutu oraz postanowień uchwał organów Spółdzielni.

Z treści § 12 ust. 4 zdanie 1 Statutu wynika, iż wykreślenie członka z rejestru następuje z powodu niewykonania przez członka obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych, a w szczególności, jeżeli członek utracił zdolność do czynności prawnych, członek nie wpłacił lub nie uzupełnił w terminie udziałów.

Stosownie zaś do treści § 12 ust. 5 lit. a), b), c) wykluczenie członka ze Spółdzielni następuje wówczas, gdy z jego winy dalsze pozostawienie w Spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami Statutu Spółdzielni lub z zasadami współżycia społecznego, a w szczególności jeżeli członek świadomie szkodzi Spółdzielni lub działa wbrew jej interesom, uporczywie narusza zasady słuszności i dobre obyczaje członka Spółdzielni, uporczywie nie przestrzega przepisów Statutu, regulaminów i uchwał organów Spółdzielni.

Zgodnie z treścią § 8 ust. 3 Regulaminu Rady Nadzorczej Spółdzielni Produkcji (...) w S., jeżeli w porządku obrad znajduje się sprawa dotycząca wykluczenia lub wykreślenia członka z rejestru członków, o czasie i miejscu posiedzenia Rady Nadzorczej, która ma podjąć decyzję w tej sprawie zawiadamia się zainteresowanego członka Spółdzielni co najmniej na 14 dni przed terminem posiedzenia z podaniem informacji o prawie członka do składania wyjaśnień. Jeżeli zainteresowany członek, prawidłowo zawiadomiony o terminie posiedzenia, nie przybędzie na posiedzenie, Rada Nadzorcza może rozpatrzyć sprawę bez jego udziału.

W oparciu o takie ustalenia Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne.

Powód domagał się uchylecia uchwały nr (...) z 9 stycznia 2013 r.

o wykreśleniu z rejestru członków Spółdzielni Produkcji (...)

w S.. Powyższa uchwała powinna zostać uchylona przede wszystkim dlatego, że nie zawiera konkretnych przyczyn wykreślenia powoda z rejestru członków Spółdzielni.

Sąd miał na uwadze, że przewidziana w art. 24 § 1-3 i 5 pr.sp. uchwała rozwiązująca stosunek członkostwa powinna spełniać określone wymagania formalne, tj. powinna zostać podjęta przez właściwy organ, po wysłuchaniu zainteresowanego, zawierać uzasadnienie zawierające motywy, którymi kierował się organ spółdzielni oraz zostać doręczona w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia.

Wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Statut określa przyczyny wykluczenia. Wykreślony z rejestru członków spółdzielni może być członek niewykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych. Przyczyny wykreślenia powinny być określone w Statucie.

Organ, który podjął uchwałę w sprawie wykreślenia albo wykluczenia, ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały. Uzasadnienie powinno w szczególności przedstawiać motywy, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie.

W pierwszej kolejności powód podnosił, że uchwała nie spełnia warunku szczególności i skonkretyzowania wszystkich zarzutów, albowiem ich ogólnikowość nie pozwala ani na szczegółowe ustosunkowanie się do nich przez powoda ani na kontrolę ich zasadności przez Sąd.

W związku z powyższym zarzutem Sąd Okręgowy podkreślił, że uchwała rozwiązująca stosunek członkostwa obok wymagań formalnych powinna spełniać także odpowiednie wymogi merytoryczne. Dotyczy to w szczególności uzasadnienia uchwały. Na skutek zaskarżenia do sądu uchwała nie traci mocy – a tylko jej skuteczność zostaje zawieszona do czasu prawomocnego oddalenia powództwa (art. 24 § 10 pkt 4 pr.sp.). To nie sąd podejmuje decyzję o rozwiązaniu stosunku członkostwa. Taką decyzję podejmuje organ spółdzielni. Zadaniem sądu powinno być zatem tylko dokonanie oceny, czy decyzja organu spółdzielni była prawidłowa pod względem formalnym i merytorycznym.

Skoro zatem decyzja zostaje podjęta w formie uchwały to sąd powinien ograniczyć się do badania podstaw wskazanych w uchwale, a nie w inny sposób np.

w drodze zarzutów podniesionych dopiero w postępowaniu sądowym o jej uchylenie.

W pierwszej kolejności sąd powinien zbadać, czy przesłanki wskazane w uchwale w ogóle pozwalają na rozwiązanie stosunku członkostwa. Następnie, w zależności od stanowiska procesowego członka spółdzielni, powinien zbadać, czy kwestionowane przesłanki są zgodne z rzeczywistością.

Przesłanki rozwiązania, żeby mogły zostać poddane kontroli sądu powinny zostać sformułowane w sposób konkretny. W tym zakresie rola sądu polega nie na ocenie całokształtu zachowania i działalności członka, lecz jedynie na zbadaniu, czy przyczyny, podane w uchwale o wykreśleniu, wykluczeniu, istniały i czy wykluczenie, wykreślenie członka spółdzielni z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu. Sąd nie może badać, czy istniały inne jeszcze przyczyny niepowołane w uchwale, które mogłyby ewentualnie uzasadniać wykreślenie lub wykluczenie członka spółdzielni. Zakres kognicji Sądu ograniczony jest do badania tylko tych przyczyn wykluczenia, które wyraźnie w treści uchwały zostały wymienione. Nie jest dopuszczalne formułowanie w toku postępowania sądowego innych zarzutów, które uzasadniać mają zasadność uchwały (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29

stycznia 2002, IV CKN 590/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2002 r., II CKN 916/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2004 r., V CK 443/03, M.Spól. 2004/5/14).

Przyczyny rozwiązania stosunku członkostwa, żeby mogły zostać uznane za wskazane w uchwale i następnie poddane kontroli sądu powinny zostać sformułowane w sposób konkretny. Konkretny, tzn. pozwalający członkowi spółdzielni na dokonanie analizy przyczyn rozwiązania i podjęcie decyzji, czy taką uchwałę powinien zaskarżyć. Uzasadnienia uchwały powinno być zatem rzeczywiste, a nie pozorne. W przeciwnym wypadku członek spółdzielni mógłby dowiadywać się o przyczynach wykluczenia lub wykreślenia dopiero z uzasadnienia wyroku Sądu. Tymczasem powinien się o tym dowiedzieć już z uzasadnienia uchwały.

Postępowanie sądowe wszczęte na podstawie art. 24 § 6 ust. 2 pr.sp. nie służy temu, żeby członek spółdzielni mógł się dowiedzieć o przyczynach rozwiązania stosunku członkostwa - ale żeby mógł wykazać ich bezzasadność lub nieprawdziwość. Połączenie tych dwóch celów w jednym postępowaniu sądowym (tj. poznanie przyczyn rozwiązania oraz ich podważenie) stawiałoby wykluczonego członka w bardzo niekorzystnej sytuacji procesowej. Wykluczony lub wykreślony członek byłby bowiem zmuszony do kwestionowania (z tzw. ostrożności procesowej) wszystkich przesłanek rozwiązania stosunku członkostwa wskazanych przez pozwaną spółdzielnię, nie będąc do końca postępowania pewnym, które z tych przesłanek zostaną przez sąd uznane za wskazane w zaskarżonej uchwale.

Uzasadnienie zaskarżonej uchwały Rady Nadzorczej powyższym wymaganiom nie sprostało. Przyczyny wykreślenia zostały bowiem sformułowane w sposób nader ogólnikowy. Zawarte sformułowania nie pozwalały na stwierdzenie, że wskazane przesłanki są wystarczające do rozwiązania stosunku członkostwa z powodem.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd wydał na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 z 2002 r. ze zmianami).

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 30 października 2013 roku wniosła pozwana Spółdzielnia, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego polegające na niewłaściwej wykładni przepisu art. 24 § 5 ustawy z dnia 16 września 1982 roku - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2003 roku, Nr 188, poz. 1848 ze zm.) przez przyjęcie, że nie zostały spełnione przesłanki pozwalające na wykreślenie powoda ze Spółdzielni, zwłaszcza przez uznanie, że zaleganie przez powoda z płatnościami na rzecz Spółdzielni i Spółek z nią powiązanych, pomimo wezwań do zapłaty nie jest wystarczającą przesłanką do wykreślenia powoda z grona członków spółdzielni;

2. naruszenie prawa procesowego, a to:

- art. 227 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie zgłoszonych przez pozwaną wniosków dowodowych o przesłuchanie świadków i Prezesa Zarządu w charakterze strony, bezzasadnie przyjmując, że zgłoszone wnioski dowodowe nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, co w rezultacie miało wpływ na ustalony stan faktyczny sprawy, gdyż nie został on ustalony w pełnym zakresie oraz na wyrokowanie,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie dokonania oceny dowodów z dokumentów zgłoszonych przez pozwaną, a przyjętych jako dowody

w sprawie, co doprowadziło do sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią materiału dowodowego polegających na uznaniu, iż brak było podstaw do wykreślenia powoda ze spółdzielni;

- art. 328 § 2 k.p.c. przez brak wskazania w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dokumentom zgłoszonym przez pozwaną oraz brak wskazania i wyjaśnienia podstawy prawnej określającej wymagania, jakim powinno odpowiadać uzasadnienie uchwały o wykreśleniu członka ze spółdzielni.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwana wnosila o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie – o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zarzuty podniesione przez apelującą uznać należało za uzasadnione.

Kontrola instancyjna wywołana apelacją pozwanej wykazała, że zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane bez rozpoznania istoty sprawy.

Wskazać należy, że granice procesu cywilnego określa powód poddając pod osąd określone fakty, z których wywodzi skutki prawne, a także pozwany, zwalczając zaistnienie tych okoliczności lub przedstawiając zdarzenia niwelujące konsekwencje udowodnionych przez powoda faktów. Obowiązkiem Sądu jest natomiast przyporządkowanie zdarzeniom tym odpowiednich norm prawa materialnego. Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem nierozpoznanie istoty sprawy oznacza zaniechanie przez sąd pierwszej instancji zbadania podstawy żądania pozwu albo pominięcie zwalczających je zarzutów pozwanego (por. między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 roku II CKN 897/97; OSNC 2000/1/22; wyrok Sadu Najwyższego z 17 listopada 1999 roku III CKN 450/98, OSNC 2000/5/97). Przepis art. 386 § 4 k.p.c. stanowi natomiast, że w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy sąd odwoławczy może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania. Treścią normy prawnej zawartej w tym przepisie jest upoważnienie do wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia kasatoryjnego w określonych sytuacjach procesowych, jako wyjątku od zasady orzekania co do meritum sporu w tym postępowaniu. Jego brzmienie wskazuje jednocześnie na to, że nie zachodzi obowiązek prowadzenia przez sąd drugiej instancji postępowania dowodowego zmierzającego do wyjaśnienia rzeczywistej treści stosunków faktycznych i prawnych w sytuacji, gdy sąd pierwszej instancji zaniechał rozważenia poddanych przez strony pod osąd żądań i twierdzeń, jak również, gdy nie dokonał oceny przeprowadzonych dowodów i pominął mogące mieć wpływ na rozstrzygnięcie meritum sporu dowody zawnioskowane przez strony dla ustalenia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wówczas konieczne staje się wydanie orzeczenia przewidzianego w art. 386 § 4 k.p.c., ponieważ ocena po raz pierwszy poddanych przez strony pod osąd żądań, twierdzeń i dowodów, a także rozszerzenie postępowania dowodowego przez sąd odwoławczy, a następnie wydanie orzeczenia co do istoty sprawy ograniczyłoby faktycznie merytoryczne rozpoznanie sprawy do jednej instancji.

W ocenie Sądu odwoławczego zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, albowiem błędne założenie Sądu Okręgowego co do nieweryfikowalności w toku postępowania sądowego podanych w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały przyczyn wykreślenia powoda ze spółdzielni doprowadziło w efekcie do niezbadania i niepoddania ocenie w aspekcie obowiązujących przepisów prawa materialnego faktycznych okoliczności mających stanowić uzasadnienie podjętej uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni.

Zdaniem Sądu Okręgowego zaskarżona przez powoda uchwała nr (...) z dnia 9 stycznia 2013 roku o wykreśleniu Przedsiębiorstwa (...), Spółki z o.o. w S. z rejestru członków Spółdzielni Produkcji (...) w S. podlegała uchyleniu już z tej przyczyny, iż nie spełniała warunku szczegółowości i skonkretyzowania wszystkich zarzutów, bowiem ich ogólnikowość nie pozwalała ani na szczegółowe ustosunkowanie się do nich przez powoda ani na kontrolę ich zasadności przez sąd. Sąd odwoławczy stanowiska tego nie podziela. Stosownie do przepisu art. 24 § 5 zd. drugie ustawy z dnia 16 września 1982 roku – Prawo spółdzielcze (t. j. Dz. U. 2013, poz. 1443) uzasadnienie uchwały powinno w szczególności przedstawiać motywy, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie. Niewątpliwie nie stanowiłyby uzasadnienia uchwały zawarcie w jej treści sformułowania, iż wykreślenie lub wykluczenie jest uzasadnione ze względu na art. 24 prawa spółdzielczego, lub też przepisanie z treści przepisu przesłanek wykluczenia lub wykreślenia (tj. na przykład „ponieważ jego dalsze pozostawanie w spółdzielni nie daje się pogodzić z postanowieniami statutu i dobrymi obyczajami”) – nie pozwalałoby bowiem ono istotnie na poddającą się kontroli indywidualizację stawianych członkowi Spółdzielni zarzutów. W tym przypadku uzasadnienie uchwały, jakkolwiek nie zawierające danych szczegółowych, indywidualizację taką zawiera stanowiąc o tym, iż na dzień podjęcia uchwały powodowa Spółka pozostaje dłużnikiem Spółdzielni i upoczywie nie reguluje swoich zobowiązań wobec niej. Zważyć należy, iż pozwana, którą obciążał w tym zakresie ciężar dowodu zaoferowała dowody z dokumentów oraz dowody osobowe dla wykazania zaistnienia tych okoliczności, powód bowiem im zaprzeczał. Zważyć należy, iż inicjatywa dowodowa strony pozwanej nie wykraczała poza wskazywane w uzasadnieniu uchwały przyczyny wykreślenia, stąd też za pozbawione uzasadnienia uznać należy rozważania Sądu Okręgowego co do faktu, iż zakres kognicji sądu badającego powództwo o uchylenie uchwały w przedmiocie wykluczenia bądź wykreślenia ze spółdzielni jest ograniczony do tych tylko przyczyn wykluczenia, które wyraźnie zostały wymienione w treści uchwały – pozwana bowiem nie podniosła w toku postępowania innych zarzutów, które uzasadniać miały zasadność uchwały, a zaoferowane dowody służyć miały wykazaniu istnienia przyczyn wskazanych w uchwale. Sąd Okręgowy przeprowadził co prawda dowód z przedłożonych przez pozwaną dokumentów, jednakże na ich podstawie nie poczynił w sprawie w zakresie zbadania stanu zadłużenia powódki wobec pozwanej na dzień podjęcia uchwały oraz uchylania się od regulowania zobowiązań żadnych ustaleń faktycznych. Sprawia to, iż istota sprawy nie została rozpoznana i zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, a sprawa przekazaniu do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c.).

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd I instancji przeprowadzi zaoferowane dotychczas przez obie strony dowody – zarówno z dokumentów, jak i dowody osobowe, w ich efekcie poczyni całość ustaleń faktycznych w zakresie wskazanej w zaskarżonej uchwale podstawie wykreślenia, a także (mając również na względzie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 14 marca 2008 roku, IV CSK 515/07, OSNC- ZD 2009/2/35) oceni w płaszczyźnie obowiązujących przepisów prawa materialnego, czy ustalone okoliczności faktyczne wpisywały się w przesłanki podjęcia uzasadnionej decyzji w przedmiocie wykreślenia bądź wykluczenia powoda ze Spółdzielni kwestionowaną uchwałą.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.

W. Kaźmierska M. Sawicka Z. Ciechanowicz